

יכולים לעסוק אך ורק בתורה.

ולא עוד אלא שגם מלאכת אחרים נעשית על ידו, שנאמר (דברים כח מח): "ועבדת את אויבך".

אמר אביי: הרבה עשו כדברי רבי ישמעאל, שבד כבד עם עסק התורה עסקו בפרנסתם — ועלתה בידו. והרבה עשו כרבי שמעון בן יוחי — ולא עלתה בידו.

אמר להו רבא לרבנן: במטותא מינייכו, ביומי ניסן שקוצרים בהם את התבואה, וביומי תשרי שדורכים בהם את הענבים בגתות היין וסוחטים בהם את השמן בבתי הבד — לא תתחזו קמאי אלא בטלו את לימודיכם ועיסקו בפרנסת ביתכם כי היכי [כדי] דלא תטרדו במזונייכו כולא שתא [במשך כל השנה].

אמר רבה בר רב חנה אמר רבי יוחנן משום רבי יהודה ברבי אלעאי: בא וראה שלא כדורות הראשונים דורות האחרונים.

דורות הראשונים אף על פי (24) שעשו תורתן קבע ומלאכתן עראי, כיון שהיו חסידים — זו וזו נתקיימה בידו. אבל דורות האחרונים שלא היתה מעלתן כדורות

הראשונים, אף על פי שעשו מלאכתן קבע ותורתן עראי — זו וזו לא נתקיימה בידו.

ואמר רבה בר רב חנה אמר רבי יוחנן משום רבי יהודה ברבי אלעאי: בא וראה שלא כדורות הראשונים דורות האחרונים.

דורות הראשונים שחפצו לקיים מצוות ה' היו מכניסים פירותיהן דרך טרקסמון [פתח החצר והבית] כדי שיראו "פני הבית" ובכך לחייבן במעשר וכפי שיבואר בסמוך.

אבל דורות האחרונים שלא היתה מעלתן כדורות הראשונים היו מכניסים פירותיהן דרך גגות דרך הצירות (25) ודרך קרפיות כדי שלא יראו את "פני הבית" ובכך לפטרן מן המעשר.

דאמר רבי ינאי: אין הטבל מתחייב במעשר מן התורה (26) — עד שיראה פני הבית והצד שבו הפתח הוא פני הבית (27). שנאמר (דברים כו יג): לענין ביעור מעשרות "בערתי הקדש מן הבית". וכיון שהביעור חייב להיות מהבית משמע מכך שלא נקבע חיובו עד שיכנס לבית (28).

ורבי יוחנן אמר: אפילו הכניס הטבל אל חצר הבית הריהי קובעת את התבואה

פסוק זה לזמן "שאיין ישראל עושין רצונו של מקום", ואולם הפרשה כולה העוסקת ברבים שבהם לא יתכן שינהגו כרבי שמעון בר יוחאי מתפרשת היא לזמן שישראל עושין רצונו של מקום. כי לרבים אין שום עוולה שנוהגים כרבי ישעמאל ולא כרבי שמעון בר יוחאי.

24. על פי מהרש"א.

25. צריך ביאור, שהרי דרך החצר היא עיקר

הכניסה לבית ומדוע אין זה נחשב שהפירות ראו "פני הבית". — עיין צל"ח וספר עטרת ראש ישוב לזה.

26. אבל מדרבנן אסור לאכול מהפירות "אכילת קבע" אף אם לא ראו "פני הבית".

27. חידושי מהר"ם בנעט.

28. אכן עדיין לא נתבאר בפסוק שדוקא אם